

Introduktion

Lektion 1-5: Grundlovsforløb

Klassetrin: **7. klasse**

Tema: **Grundloven**

Formålet med lektion 1-5 er at forberede eleverne til grundlovsfestivalen. Forberedelsen skal få eleverne til at reflektere over, hvilke temaer der er på spil i grundloven. Dette er tematikker som medborgerskab, rettigheder, demokrati og fællesskab, som eleverne under undervisningsforløbet gerne skal kunne relatere til på et mere konkret niveau. For eksempel skal eleverne lave en grundlov for klassen, hvor samfundsniveau og klasseniveau spejles. Formålet er, at forberede eleverne på at kunne skrive deres egen grundlovstale i lektion 4 og 5, hvoraf de to bedste grundlovstaler indgår i en konkurrence om 2000 kr. til klassekassen.

Talerne skal sendes ind til Mino Danmark senest d. 14/5 2019 kl. 15.00, og vinderen af Grundlovstale-konkurrencen bliver annonceret på selve grundlovsfestivalen d. 4/6 2019.

Der hører et opgavehæfte med til undervisningsforløbet med korte opgavebeskrivelser til eleven. Opgavearket uddeles til eleverne i starten af forløbet, og skal bruges til sidst i lektion 4 og 5. Det overordnede formål med opgavehæftet er, at eleven kan samle sine noter et sted, som kan benyttes i lektion 4 og 5, hvor eleverne skal skrive en grundlovstale.

Sådan sendes talen til Mino Danmark:

- Talen sendes til Mino Danmark senest d.14/5 2019 kl. 15.00 på mail: info@mino.dk.
- I emnefeltet skal der stå "Grundlovstale".
- I mailen skal der stå:
  - ¹⁾ Navn på eleverne der har skrevet talen.
  - ²⁾ Hvilken klasse eleverne går i.
  - ³⁾ Hvilken skole eleverne går på.

Kontaktperson:

Har du spørgsmål til materialet kan du kontakte os på malou@mino.dk

Lektion 1 og 2:

Grundloven som en fællesskabskontrakt

Om lektion 1 og 2

I lektion 1 får eleverne konkret viden om grundloven og dens historie. Dette sker ved at eleverne ser en kort film om grundloven, hentet fra Danmarkshistorien.dk, for efterfølgende at svare på en multiple choice-opgave om grundloven. For at besvare opgaven skal eleverne bruge deres viden fra filmen, men også selv lave research på nettet, for at finde frem til de rigtige svar. Lektionen afsluttes med en Kahoot, hvor eleverne kan se, hvor mange spørgsmål de har svaret rigtigt på i multiple choice-opgaven.

I lektion 2 skal eleverne lave en grundlov for klassen. I denne lektion skal eleverne relatere de metatematikker, der var på spil i lektion 1 til klasseniveau. Dette sker ved at eleverne ser den korte film "Fællesskabskontrakten". Efterfølgende skal eleverne reflektere over sammenhængen mellem filmen og grundloven. Til sidst i lektionen skal eleverne lave en fællesskabskontrakt for klassen, på samme måde som det bliver vist i filmen. Eleverne skal, med andre ord, lave en grundlov på klasseniveau.

Sådan faciliterer du lektion 1

(Hvis du finder lektion 1 tidspresset, kan i eventuelt spille kahooten på et senere tidspunkt.)

(1) Filmvisning og multiple choice

Tid: 30 min.

- I denne lektion skal eleverne først se en kort film fra Danmarkshistorien.dk om grundloven.
- Herefter skal de svare på en multiple choice-opgave som de finder i deres opgaveark. Eleverne skal sidde i grupper af 3-5 og løse opgaven. Dette gør de med udgangspunkt i filmen og deres egen research på nettet.

- Du skal inddele eleverne i grupper og vise filmen i plenum. Eleverne kan løbende svare på spørgsmålene imens de ser filmen. Det er dog kun nogle af spørgsmålene, de kan finde svaret på i filmen, og eleverne skal derfor selv finde svar på resten af spørgsmålene ved hjælp af research på internettet.

*Multiple choice-opgaven kan ses nedenunder i bilag, men findes også i opgavearket til eleverne.

Materialer: En projekter og udprintet elevopgaveark.

Link til film: <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/grundloven/>

(2) Kahoot

Tid: 15 min.

- I denne del af lektionen skal eleverne spille Kahoot. Kahooten består af de spørgsmål, eleverne har svaret på i multiple choice-opgaven. Nu skal de se, om de er fundet frem til de rigtige svar. Eleverne tilmelder sig kahooten ved at indtaste den kode du finder på kahoot.com.
- Koden finder du ved at logge ind på din profil, og søge på MINO: Grundlovskahooten. Eleverne kan deltage igennem deres telefon eller computer. De indtaster koden på kahoot.it og skriver deres navn. Det gælder om at have flest rigtige svar. Til denne opgave skal du bruge en projekter, hvor du kan vise kahooten på.

Materialer: Projekter

Link til Kahoot: Kahoot.com

*Bemærk eleverne skal bruge Kahoot.it

Sådan faciliterer du lektion 2

(1) Filmvisning og refleksion

Tid: 15 min.

- I denne opgave skal eleverne se filmen "Fællesskabskontrakten". Filmen vises i klassen, hvorefter du i plenum diskuterer med eleverne om, hvilke temaer, der er på spil. Her kan du spørge ind til, hvilke sammenhænge eleven kan finde mellem de emner, der er på spil i fællesskabskontrakten, samt de emner, der var på spil i lektion 1 om grundloven.
- Spørg eleverne om man kan kalde grundloven for en slags fællesskabskontrakt, og bed dem om at begrunde deres svar. En kontrakt er noget man forpligter sig på. Har vi forpligtet os på grundloven?

Materialer: En projektor

Link til film: Du kan finde filmen på Mino Danmarks hjemmeside: <https://mino.dk/onlinelaeringskoncepter/>

(2) Fællesskabskontraktøvelsen

– lav en grundlov for klassen.

Tid: 30 min.

- Nu kan du selv facilitere en fællesskabskontraktøvelse i klassen, hvor eleverne i fællesskab skal finde på regler, som sikrer et godt og demokratisk klasseværelse. De skal med andre ord lave en grundlov for klassen. Eleverne må gerne komme på regler, som også står i grundloven, som f.eks. ytringsfrihed.

- Sådan gør du:

- ¹⁾ Eleverne står eller sætter sig i en hestesko, som vender mod dig og tavlen.
- ²⁾ Du beder eleverne diskutere med deres sidemakker om, hvilke regler de mener skal indgå i kontrakten/deres egen grundlov, som kan sikre et godt fællesskab i klassen. Du kan evt. spørge dem, om de er enige med de elever der indgår i filmen. Bed dem diskutere hvorfor/hvorfor ikke. Brug ikke mere end 2-5 minutter på dette.
- ³⁾ Efterfølgende spørger du, hvad de er kommet frem til ved en håndsoprækning. Du kan evt. stille spørgsmål ud til klassen som:
  - Synes I at ytringsfrihed skal indgå i vores grundlov?
  - Skal vi have regler for, hvad man må sige til hinanden og hvad man ikke må sige til hinanden? Hvorfor? Hvorfor ikke?
  - Skal vi have regler for hvordan man håndterer uenighed i klassen?
  - Skal alle have lige meget at bestemme i klassen? Hvorfor? Hvorfor ikke?

Det gælder for dig om at afkode eller omformulere, hvad der bliver sagt til regler, som du kan skrive på tavlen. Dette kan du gøre ved at sige "det jeg hører dig sige er..." eller "At alle må sige hvad de vil, kan vi skrive det ned som ytringsfrihed?". Du kan også gøre det ved at stille opfølgende spørgsmål, eller ved at spørge resten af klassen, om de har noget at tilføje eller om de er enige i det, der bliver sagt.

Lektion 3 – 5:

Skriv din egen grundlovstale

Om lektion 3 - 5

Hensigten med lektion 3 er at få eleverne til at blive bevidste om de brede tematikker, der har været på spil i de to foregående lektioner. Dette sker ved, at eleverne benytter sig af de tematiske redskaber de har tilegnet sig indtil nu, ved at analysere et uddrag af Lars Løkkes grundlovstale fra 2018.

I lektion 4 og 5 skal eleverne skrive en grundlovstale. Eleverne skulle gerne være klædt på ift. de temaer, de kan inddrage i talen igennem lektion 1, 2 og 3. Eleverne skriver deres bud på en grundlovstale i grupper af 3-5 elever og eleverne vælger på demokratisk vis de to bedste taler, der skal sendes ind til Mino Danmark, og heraf deltage i konkurrencen om 2000 kr. til klassekassen. Vinderen af grundlovstale-konkurrencen afsløres på grundlovsfestivalen og de elever, der har skrevet talen vil få overrakt deres præmie.

Sådan sendes talen til Mino Danmark:

- Talen sendes til Mino Danmark senest d.14/5 2019 kl. 15.00 på mail: info@mino.dk.
- I emnefeltet skal der stå "Grundlovstale".
- I mailen skal der stå:
  - 1) Navn på eleverne der har skrevet talen.
  - 2) Hvilken klasse eleverne går i.
  - 3) Hvilken skole eleverne går på.

Sådan faciliterer du lektion 3

(1) Diskussion og refleksion

Tid: 5-7 min.

- I denne opgave skal eleverne reflektere over, hvad de har lært indtil videre. Her skal eleverne derfor diskutere med deres sidemakker om, hvad de synes har været det mest interessante i undervisningsforløbet.

- Det gør eleverne ved at fortælle deres sidemakker om mindst tre emner, pointer eller værdier de synes har været vigtigst eller mest interessant i forløbet.

(2) Analyse-opgave

Tid: 30 min.

- I denne opgave skal eleverne høre et uddrag af Lars Løkkes grundlovstale fra 2018. Du læser talen højt, hvor du holder nogle pauser undervejs, så eleverne kan analysere talen ved at understrege de steder og pointer i talen, som de synes er vigtige. Herefter skal de inddele dem i temaer.
- Det gør de ved at give talen mindst to forskellige overskrifter, og argumentere for disse overskrifter vha. de pointer de er fundet frem til. Uddraget finder eleven i opgavearket.

Materialer: Uddrag af Lars Løkkes grundlovstale fra 2018.

*Findes som bilag til dig, og eleverne finder det i opgavearket.

(3) Fremlæggelse

Tid: 10 min.

- Eleverne skal nu dele, hvad de er fundet frem til under deres analyse. Dette foregår ved, at eleverne inddeles i grupper af tre-fem, og fremlægger deres analyseresultater for hinanden; hvilke pointer fandt de frem til, og hvilke overskrifter gav de talen på baggrund af de pointer?

Sådan faciliterer du lektion 4 "Skriveværksted"

(1) Skriveværksted

Tid: 45 min.

- Eleverne skal nu i gang med at skrive deres egne taler i de grupper de i lektion 3 sad i. Her kan de hente inspiration fra de temaer, der har været på spil i de tidligere lektioner, samt deres analyse af Lars Løkkes grundlovstale. Dette er elevernes chance for at sætte fokus på det, de synes er mest vigtigt at have med i en grundlovstale.
- Gruppen skriver det ned fra deres noter, som de gerne vil have med i talen. De skal forestille sig, at de er statsminister i Danmark og skal holde en grundlovstale. Talen skriver de ved at skabe sammenhæng mellem de noter de har taget løbende i undervisningsforløbet, som er skrevet ned i deres opgaveark. Talen skal være på mindst en halv side og højst på en side.
- Talen kan indeholde de emner eleverne er blevet præsenteret for i løbet af lektion 1,2 og 3, herunder f.eks. ytringsfrihed, magtens tredeling, demokrati. Dog har eleverne også mulighed for frit at inddrage tematikker og emner der betyder noget i deres liv og perspektivere dette ud i en større sammenhæng. Det kunne f.eks. være tonen på de sociale medier, klima, pligter i hjemmet, retten til at sige fra. Grundlovstalen kan altså handle om både stort og småt.
- Skriveværkstedet fortsætter i første halvdel af lektion 5.

Sådan faciliterer du lektion 5 "Skriveværksted og udvælgelse"

(1) Skriveværksted

Tid: 25 min.

- Eleverne fortsætter med at arbejde på deres grundlovstaler fra lektion 4.

(2) Udvalgelse

Tid: 20 min.

- Nu er det tid til at finde de to taler, som skal repræsentere klassen og sendes ind til Mino Danmark. De taler, der udvælges indgår i konkurrencen om 2000 kroner til klassekassen.
- Udvalgelsen foregår på den måde, at eleverne har udvalgt en fra gruppen, som læser talen højt i klassen. Når alle grupper har læst deres taler op, skal eleverne stemme om, hvilke to taler, der skal sendes ind til Mino Danmark. Dette foregår ved en håndsoprækning.

Bilag 1:

Multiple choice

- Af hvilken grund må man ikke stemme ved et valg i Danmark i dag?

1. Man er ikke fyldt 18 år

2. Man har det forkerte køn
 3. Man er ikke født i Danmark

- Har vi religionsfrihed i Danmark?

1. Ja, det står i grundloven

2. Ja, det står både i grundloven og FNs menneskerettighedskonvention som Danmark har forpligtet sig på

3. Nej

- Hvem kendes populært sagt som "demokratiets vagthund"?

1. Medierne

2. Børnehaverne
 3. Kommunerne

- Hvem udgør den dømmende magt?

1. Domstolene

2. Befolkningen
 3. Velgørenhedsorganisationer

- Hvem udgør den udøvende magt?

1. Politiet
 2. Militæret

3. Regeringen

- Hvem udgør den lovgivende magt?

1. Politikerne

2. Universiteterne
 3. Folketinget

- Har ytringsfriheden nogle lovmæssige begrænsninger?

1. Nej

2. Ja: §266b, også kaldet racismeparagraffen

3. Ja: Racismeparagraffen og blasfemiparagraffen

- Hvornår fik Danmark demokrati som styreform?

1. 1849

2. 1859
 3. 1909

- Hvornår fik kvinder stemmeret i Danmark?

1. 1849

2. 1900

3. 1915

Bilag 2:

Lars Løkke Rasmussen, Grundlovstale 2018

"Det er godt nok en trist dag. En skoddag!"

"For fanden Pia. Hvorfor har du ingen uddannelse taget?"

"En gammel brugt medarbejder. Hvem kan bruge os?"

Sådan lyder tre citater fra 'Montricepigernes Kamp'. En dokumentarserie på DR1, som jeg faldt over for nylig.

Den fortæller historien om 120 ufaglærte kvinder, som arbejdede på Oticon-fabrikken i Thy. I årtier har de monteret, loddet og samlet høreapparater.

Men en dag i sommeren 2016 kommer topchefen uanmeldt forbi. Fabrikken skal lukke. Montricepigernes arbejde skal flyttes til Polen.

Nogle af dem har arbejdet på fabrikken, siden de gik ud af skolen. Nogle har kun gået i folkeskole til og med 8. klasse.

Pludselig forsvandt deres job fra den ene dag til den anden. De stod uden indkomst. Og havde pludselig udsigt til at miste det faste holdepunkt i hverdagen – fællesskabet – som man netop finder på en arbejdsplads.

Det faste holdepunkt smuldrede. Jobbet blev flyttet ud.

Montricepigerne mærkede på egen krop, hvordan tiderne skifter og skæbner påvirkes.

Jeg kan nok ikke til fulde sætte mig ind i de stovte jyske kvinders situation. Men jeg kan beundre den indstilling og reaktion, som dokumentaren skildrer.

Selv da det var træls – sådan rigtigt træls – tog de 120 kvinder fra Thy kampen op.

Der er mange gode ting ved Danmark. Men sådan en indstilling er i mine øjne Danmark, når det er allerbedst.

Det særlige danske er, at vi har indrettet et samfund, så vi får nye muligheder. Og en kultur, hvor vi ønsker at gribe mulighederne. Selvom forandring kan være skræmmende. Men præcis derfor har vi kunnet håndtere dem – taget hele turen fra landbrugssamfund over industrisamfund til informations- og servicesamfund.

Historisk har vi været mestre i at gribe forandringens vinde. Og det gør vi endnu.

Vi gjorde det da finanskrisen ramte i 00'erne. Det var svært. Danskere i tusindvis fandt sig selv i samme situation, som montricepigerne.

Det tog lang tid før væksten og optimismen vendte tilbage. Men vi traf de tunge beslutninger, som gjorde os i stand til at gribe opsvinget, når de internationale konjunkturer skiftede. Efterlønsreform, dagpengereform, genopretningspakke. Det var ikke sjovt, men nødvendigt.

Derfor kan vi nyde de gode tider nu. Endelig! Før første gang i mands minde står Danmark nemlig midt i en solid højkonjunktur.

Der er nu flere danskere i job. Færre ledige. Styr på indvandringen. Positiv udvikling i hver eneste afkrog af landet.

Det er godt for den enkelte. Fordi flere nu oplever, at der er brug for dem. At de gør en forskel. Bidrager med det man hver især kan.

Og det er godt for fællesskabet. Fordi fællesskab også er en følelse af at være med, så vi undgår den splittelse, man ser andre steder i verden.

Vi har i dag styr på tingene på en helt anden måde, end for bare få år siden. Det går godt i Danmark. Det går ret godt i Danmark.

***

I dag er det Grundlovsdag. En festdag for folkestyret og grundloven. I år fylder den 169 år. Værd at fejre, og så alligevel...

For den grundlov, som Frederik den 7. underskrev den 5. juni 1849, var langt fra perfekt.

Kongen kunne stadig afskedige regeringen, hvis han havde lyst. Mindre end én ud af seks danskere måtte overhovedet stemme. Og det var kun rige, gamle mænd, der kunne blive valgt til Landstinget.

Men vi fejrer selvfølgelig vores grundlov alligevel.

Dels fordi den – trods alt - var ret fremsynet og demokratisk i sin samtid. Men mest fordi 1849-grundloven markerer startskuddet på en færd frem mod det Danmark, som vi kender i dag. Mod demokrati. Mod folkestyre. Mod frihedsrettigheder for alle befolkningsgrupper.

Men det tog tid. I år er det faktisk "kun" 100 år siden, at kvinderne for første gang kunne stemme. Det var ved valget den 22. april 1918.

Der skulle så gå yderligere 93 år før vi fik Danmarks første kvindelige statsminister. 97 år før vi fik Folketingets første kvindelige formand. Og 100 år før Venstre fik vores første kvindelige gruppeformand. Vi er nået langt, men der er et pænt stykke vej endnu.

Men grundstenen blev lagt i 1849. Det er værd at fejre. Ligesom det er værd at fejre Danmark, og det, der gør os danske.

Hvor andre landes forfatninger indledes med storslåede strofer – om at alle mennesker er skabt lige og frie. Eller om menneskerettigheder og national suverænitæt.

Så er de første sætninger i vores grundlov mere beskedne. Paragraf ét, som tørt konstaterer, at: "Denne grundlov gælder for alle dele af Danmarks Rige".

Men hvad skulle der egentlig stå, hvis også vores grundlov havde en indledning, som definerede Danmark? Som satte ord på det folk vi er – eller gerne vil være?

For mig skulle tre ord indgå: Frihed, frisind og fællesskab.

Frihed for enhver. Til at leve sit liv. Tage ansvar for sig selv – og medansvar for andre.

Frisind. At man anerkender andres ret til frit at tænke, tro og tale og til frit at vælge sin livsform. Men frisind betyder ikke, at vi skal acceptere alle livsværdier og livsmønstre som lige gode. Frisind er ikke det samme som holdningsløshed.

Og fællesskab. Det bånd, som gør Danmark stærkt. Fordi de stærkeste fællesskaber netop er dem, hvor mennesker frivilligt er gået sammen. Som monricepigerne, der havde overskud til at hjælpe hinanden, selvom det så sort ud for dem alle.

***

Frihed, frisind og fællesskab.

Tre ord – som ikke nævnes meget i vores grundlov. Men som fylder i vores bevidsthed. Og har bragt Danmark langt.

De står i øvrigt også på første side i mit parti – Venstres – principprogram. Men jeg skal nok lade være med at tage patent på dem, for de deles heldigvis bredt – herhjemme.

Derfor kan man godt komme til at tage værdierne for givet. Men det vil være en fejl. Globalt set er vores værdier ikke så selvfølgelig, som vi opfatter dem.

Derfor skal vi ikke bare dyrke vores værdier, og fejre dem på en dag som i dag. Vi skal også værne om dem i hverdagen sammen med vores ligesindede.

Jeg bliver oprigtig bekymret, når vigtige og toneangivende lande tager skridt i den modsatte retning – væk fra vores værdier.

Jeg har i øjeblikket mere end svært ved at genkende det USA, som ellers altid har stået for mig, som den frie, demokratiske verdens leder.

USA har trukket sig fra vigtige aftaler om blandt andet kampen mod menneskeskabte klimaforandringer og har lige før weekenden indført skadelige handelsrestriktioner mod nære allierede, herunder os i Europa.

Samtidig fortsætter Rusland med ikke at spille efter reglerne. Og Kina øger sin politiske og økonomiske indflydelse globalt.

Det udfordrer os. På en ny måde. Derfor skal vi rykke tættere sammen med dem, vi deler værdier med: Europa.

Jeg skal være den første til at indrømme, at EU har sine fejl og mangler. Og det er da heller ikke sådan, at EU-landene er enige om alting. Langt fra. Men i dag slås de europæiske lande med ord, ikke med våben. Og ofte ender det med, at vi faktisk løser problemer i fællesskab, som ingen lande kunne håndtere på egen hånd.

Sandheden er jo, at Danmark er for lille til at være sig selv nok. Men sammen med andre er vi omvendt stærke nok til at kunne gøre en forskel.

***

Uddrag af Lars Løkke Rasmussens grundlovstale 2018 fra Altinget.dk:

<https://www.altinget.dk/misc/Lars%20L%C3%B8kke%20Rasmussen%20-%20grundlovstale%202018.pdf>